

Dosarul nr. 3ra-255/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: Gr. Cazacu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

ÎN C H E I E R E

03 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Valeriu Catan, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Catan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea stabilirii pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase,

împotriva deciziei din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă decizie de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 08 mai 2019 Valeriu Catan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea stabilirii pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat faptul că, începând cu anul 1976 este încadrat în muncă. După absolvirea cursurilor speciale de electrosudor, la 11 iunie 1979 a fost numit în funcția de sudor electric și cu gaze la SA „Moldtehed”, unde a activat până la 07 decembrie 1993. La 10 decembrie 1993 a fost angajat ca sudor electric la SA „Apă-Canal Chișinău”, unde activează până în prezent.

A indicat, că conform art. 14 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, dreptul la pensie pentru limită de vârstă se acordă dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile privind vârstele de pensionare și stagiile de cotizare prevăzute de prezenta lege.

A susținut, că conform art. 41 din aceeași Lege, începând cu 01 iulie 2019, se stabilește vârsta standard de pensionare de 63 de ani pentru bărbați și începând cu 01 iulie 2028, vârsta standard de pensionare de 63 de ani pentru femei. Atingerea acestor vârste se realizează prin creșterea anuală a vârstelor standard de pensionare. Pentru persoanele care au realizat stagiul de cotizare în condiții deosebite de muncă cel puțin 10 ani compleți, vârsta standard de pensionare stabilită în tabelul nr. 2 se diminuează conform tabelului nr.2¹. Lista locurilor de muncă în condiții deosebite, în temeiul căreia se acordă pensie pentru limita de vârstă în condiții avantajoase, precum și modul de aplicare a acestei liste, se aprobă de Guvern.

Reclamantul a menționat, că având în vedere, că începând cu 11 iunie 1979, neîntrerupt este încadrat în muncă ca sudor electric și cu gaze, s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurării Sociale, sectorul Ciocana, mun. Chișinău cu actele necesare pentru a-i fi stabilită vârsta de pensionare, cu reducerea vârstei standard de pensionare prevăzută de lege.

Reclamantul a indicat că prin decizia nr. 31 din 27 februarie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sectorul Ciocana, mun. Chișinău i-a fost refuzat în admiterea cerințelor. Ne fiind de acord cu decizia menționată, a contestat-o la Casa Națională de Asigurării Sociale. Prin răspunsul din 12 aprilie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat în admiterea cerințelor.

Valeriu Catan consideră că decizia nr. 31 din 27 februarie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sectorul Ciocana, mun. Chișinău este contrară prevederilor legii și pasibilă de a fi anulată.

În acest sens, reclamantul a indicat că stagiul de cotizare, realizat înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii și până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale, se confirmă prin carnetul de muncă sau pe baza altor documente, eliberate în modul stabilit. Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau în care lipsesc înscrierile respective despre o anumită perioadă de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adevăratele, extrasele din ordine, conturile personale, statele de salarii, legitimații, referințe, contractele, și acordurile de muncă în scris având note referitoare la realizarea acestora; foile matricole și listele - formular, carnetele de membru al artelurilor și cooperativelor de producție și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă. În speța dată, reclamantul susține, că a prezentat, pentru perioadele în litigiu, înscrierile din carnetul de muncă în modul stabilit.

Valeriu Catan a solicitat declararea ilegalității refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sectorul Ciocana, mun. Chișinău de micșorare a vârstei de pensionare pentru condiții deosebite de muncă; anularea deciziei nr. 31 din 27 februarie 2019 a Casei Teritorial de Asigurări Sociale, sectorul Ciocana, mun. Chișinău privind refuzul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i stabili pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase.

Prin hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea a fost admisă; a fost constatată ilegalitatea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sectorul Ciocana, mun. Chișinău de micșorare a vârstei de pensionare pentru condiții deosebite de muncă, în privința reclamantului Valeriu

Catan; a fost anulată decizia nr. 31 din 27 februarie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sectorul Ciocana, mun. Chișinău privind refuzul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase în privința lui Valeriu Catan; a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a stabili lui Valeriu Catan pensia pentru limită de vârstă în condiții avantajoase.

La 25 martie 2020, în interiorul termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă decizie de respingere a acțiunii reclamantului Valeriu Catan.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a indicat că conform pct. 3 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 256 din 27 martie 2018, salariaților care, până la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, au realizat stagiul special la lucrări foarte nocive și foarte grele conform Listei nr. 1 a unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor la lucrări în subteran, la lucrări cu condiții de muncă foarte nocive și foarte grele, în temeiul cărora se acordă dreptul la pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 822 din 15 decembrie 1992, li se păstrează stagiul în cauză la stabilirea dreptului la pensie în condiții avantajoase, indiferent de prezența sau absența în noua Listă a profesiei sau funcției.

Astfel, potrivit Listei nr. 1 a unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor la lucrări în subteran la lucrări cu condiții de muncă foarte nocive și foarte grele, în temeiul cărora se acordă dreptul la pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 822 din 15 decembrie 1992 (în vigoare până la 12 mai 2017), în categoria funcțiilor pentru care se acordă dreptul la pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase se includ următoarele profesii generale: 12100000-19905 - electrosudori la mașinile automate și semiautomate care lucrează la mașini semiautomate în interiorul rezervoarelor, recipientelor, cisternelor și compartimentelor navale; 12100000-19906 - electrosudori la sudarea manuală care lucrează în interiorul rezervoarelor, recipientelor, cisternelor și compartimentelor navale; 12100000-11620 - sudori cu gaze la lucrări în interesul rezervoarelor, recipientelor, cisternelor și compartimentelor navale.

Instanța de apel a constatat că funcția deținută de Valeriu Catan nu se încadrează în Lista nr. 1 a unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor la lucrări în subteran la lucrări cu condiții de muncă foarte nocive și foarte grele, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 822 din 15 decembrie 1992, astfel, concluzionând că nu-i este posibilă stabilirea pensiei în condiții avantajoase.

De asemenea, instanța de apel a reținut și faptul, că potrivit pct. 3 din Instrucțiunea privind modul de aplicare a Listei locurilor de muncă încadrate în condiții deosebite, în temeiul căreia se acordă pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase și de confirmare a stagiului special, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 256 din 27 martie 2018 (Anexa nr. 2 la Hotărâre), dreptul la pensie în condiții avantajoase se acordă salariaților angajați la

lucrările prevăzute în Listă în cazul întregii zile de muncă (întreaga zi de muncă se consideră atunci când salariatul execută lucrările într-un interval ce nu este mai mic de 80% din durata totală a timpului de muncă). Totodată, în timpul de muncă indicat se include executarea lucrărilor pregătitoare, auxiliare, a lucrărilor de reparări curente în afara locului de muncă în scopul exercitării funcțiilor sale. Această prevedere se referă doar la salariații ocupați nemijlocit în procesul tehnologic de producție sau reparare a utilajului tehnologic.

Iar, conform pct. 12 din aceeași Instrucțiune, pentru confirmarea stagiului de cotizare special se folosesc adeverințele eliberate de unități, conținând precizările necesare ale ocupării persoanelor la lucrările prevăzute în Listă, inclusiv ziua completă de muncă la aceste lucrări, iar în cazul locurilor de muncă la unități supuse evaluării - și copia legalizată a fișei de evidență și evaluare a locului de muncă, copia legalizată a listei locurilor de muncă, denumirea profesiilor și funcțiilor angajaților în temeiul cărora lucrătorilor li se acordă dreptul la pensie în condiții avantajoase. În adeverință se concretizează: perioadele de muncă ce se includ în stagiul de cotizare special; profesia; funcția; caracterul muncii efectuate; compartimentul, codul și denumirea activității din Listă la care se raportează această perioadă de lucru; documentele perioadei respective în baza cărora este eliberată adeverința în cauză (ordin de angajare, contract individual de muncă, fișa de evidență și evaluare a locului de muncă, procesele tehnologice, sarcini de lucru, registrul de urcare-coborâre în subteran, statele de personal, jurnalul individual de control dozimetric, jurnalul de predare a surselor radioactive, fișa rezultatelor de defectoscopie a pieselor și articolelor, instrucțiunea de serviciu etc.).

În speță, Curtea de Apel a stabilit faptul, că certificatul nr. 33 din 23 aprilie 2018, eliberat de SA „Apă-Canal Chișinău” lui Valeriu Catan pentru calcularea pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase, nu este complet, necorespunzând prevederilor pct. 12 din Instrucțiunea citată mai sus. În special, în certificat nu au fost concretizate caracterul muncii efectuate, procesele tehnologice, sarcinile de lucru, instrucțiunea de serviciu. În astfel de împrejurări, instanța de apel a stabilit că certificatul nr. 33 din 23 aprilie 2018 nu poate fi apreciat ca o probă pertinentă și concludentă, ce ar confirma temeinicia pretențiilor reclamantului.

La 18 noiembrie 2020 Valeriu Catan, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel (f.d. 134), iar la 18 ianuarie 2021 a depus motivarea recursului, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe (f.d.142-145).

În susținerea recursului a invocat că instanța de apel nu a elucidat și nu a constatat toate circumstanțele cauzei, drept consecință fiind emisă o hotărâre neîntemeiată, bazată pe interpretarea eronată a normelor de drept material.

Recurentul a indicat că neoformarea unui certificat potrivit cerințelor specificate, nu poate fi imputată angajatului, fiind în exclusivitate o obligațiune a angajatorului.

A mai indicat că angajatorul, în temeiul pct. 6 și 7 din Regulamentul cu privire la modul de atestare a locurilor de muncă pentru confirmarea dreptului la acordarea pensiilor în condiții avantajoase, are drepturi exclusive în determinarea listei locurilor de muncă, în temeiul căreia se acordă pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase. Fișa condițiilor de muncă la locul de muncă perfectată și semnată de către Comisia SA „Apă-Canal Chișinău” a fost transmisă Casei

Naționale de Asigurări Sociale în modul stabilit și până în prezent obiecții nu au existat, astfel produce efecte juridice.

La data de 25 ianuarie 2021 în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost expediată copia recursului cu posibilitatea depunerii referinței. Însă, aceasta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recursul lui Valeriu Catan, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali (f.d. 147).

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că decizia motivată din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurentului, avocatului Vladimir Kovali, prin intermediul poștei electronice, la data de 15 ianuarie 2021 (f.d. 137).

Astfel, recursul depus de Valeriu Catan, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, la data de 18 ianuarie 2021, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Valeriu Catan, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva

invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Valeriu Catan, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Valeriu Catan, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan